

Naplněný čas života

Teď, kdy stojím na prahu věčnosti, se ve svých vzpomínkách často vracím do šťastných chvil svého dětství a s láskou vzpomínám na všechny učitelské osobnosti naší malé venkovské školičky, které i když již dávno nejsou mezi námi, přesto zanechaly hluboké a nesmazatelné stopy v našich dětských srdéčkách. A to nejen díky trpělivosti a laskavosti, s jakou k nám, malým žáčkům, přistupovali, ale také díky poutavým a dojemným příběhům, které jsme od nich slyšali vyprávět. Nyní, kdy se naše civilizace opět ocitla na křižovatce dějin, se mi v mysli více než jindy vynořuje vzpomínka na paní učitelku Střelcovou a sympatického kudrnatého důstojníka, kterého v roce 1965 pozvala do naší malé školičky, aby nám vyprávěl příběh z posledních měsíců 2. světové války, kdy byl jako parašutista vysazen nedaleko naší vesnice, aby zde spolu se svými kamarády plnil nebezpečné, zato však velmi důležité poslání. A i když již od té doby uplynula pěkná řádka let, vždy při návštěvě malého lesního hřbitůvku v nedalekých Olšanech, kde je pohřbena moje babička, neopomenu položit kytičku květů také na nepatrný rov krčící se v rohu hřbitova, kde sní svůj věčný sen první velitel onoho výsadku. Jeho tragický životní příběh mne od dětských let nikdy nepřestal dojímat, a proto bych ho ráda pověděla i vám. Snad vás zaujme stejně, jako zaujal tehdy nás, malé venkovské školáčky. Tak se pohodlně posaďte a vraťte se spolu se mnou do doby před 70 léty, kdy se onen dávno zapomenutý příběh z konce války odehrál.

Pod bílými kupolemi padáků

---

4. února 1945 je velebné ticho keczskemétského letiště náhle přerušeno hukotem motorů transportního letounu Lisunov Li-2. Jeho pilot npor. J. A. Kazakevič má společně se svou posádkou dopravit na území okupovaného Československa skupinu zpravodajců pověřených důležitým posláním pro vrchní velení 2. ukrajinského frontu. V ostrém světle reflektorů se postupně objevují siluety sedmi parašutistů, kteří se mají během několika málo minut přenést z již mírem dýchajícího kraje přímo do středu nepřátelských hord, kde budou odkázáni jen sami na sebe, na svůj důvtip a um.

Jejich velitel, dvacetiletý nadporučík Georgij Žukov, má tu čest poprvé shlédnout kompletní sestavu výsadku, jehož definitivní složení bylo oznámeno teprve před několika málo hodinami. Jako neskutečné stíny mizí jeden parašutista za druhým v temném břiše ocelové nestvůry. Jak to jen stísněné poměry letadla dovolí, usedají všichni i s nákladem na tvrdé lavičky po obou stranách letounu. Poslední zkouška motorů, poslední pokyny pilotům a železný obr se dává na pomalý klouzavý pohyb po zledovatělé ploše provizorního letiště. Následuje jemné trhnutí a břicho „Lidočky“ se pomalu odlepuje od země, aby za několik desítek minut vysadilo parašutisty i s jejich nákladem nad určenou oblastí. Místo seskoku 18 km východně od Brna v prvních výběžcích Dražanské vrchoviny v trojúhelníku obcí Račice, Vítovice, Olšany.

Georgij se dle možností pohodlně usadí a zraky mlčky klouže po tvářích svých spolubojovníků. Jak se mu s nimi asi bude spolupracovat, myslí si v duchu. Přímo proti němu sedí dvě nejdůležitější osobnosti výsadku. Nejmenší a vždy neposedný radista skupiny starší seržant Boris Ivanovič Žilenko. Narodnost ukrajinská, rok narození 1923. Po jeho levici sedí plavovlasá ozdůbka výsadku, modrooká Anna Jefimovna Andrjušinová. Narodnosti je rovněž ukrajinské, datum narození 28. duben 1924. A Georgij cítí k této něžné plavovlásce zvláštní sympatie pro její sílu a odvahu. Vedle ní sedí jako topol štíhlý a urostlý Jefim Ivanovič

Kazakov, narozený 25. března 1923, národnost ruská. Bojů s nepřitelem se účastní od prosince 1941 v sestavě 2. UF. Po Georgijově pravici sedí jeho zástupce staršina Ivan Andrejevič Ševcov narozený roku 1914 ve vesnici Žuravskoje v Ordžonikidzevské oblasti. Vedle něj chvilkami podřimují dva poslední členové výsadku. Klidný a vždy málomluvný seržant Michail Prokopjevič Karpov, ročník 1925 a jeho věčně neposedný stejně starý kamarád seržant Jurij Alexejevič Baskov, pocházející z vesničky Artamonovka nedaleko Kazaně.

Další tok Georgijových myšlenek náhle přerušuje prudké trhnutí letounu. To piloti jsou nuceni rychle manévrovat mezi paprsky tříštících se protiletadlových střel, které tam kdesi ze zdola chrlí k obloze na plujícího vetřelce bdělá německá protivzdušná obrana. Po několika minutách je však nebezpečí zažehnáno a Lidočka dál pokračuje pod třpytivě hvězdnou oblohou ve své nebezpečné pouti na severozápad, kde se v trojúhelníku obcí Račice, Vítovice a Olšany nachází její konečný cíl. V okolí Brna se letadlo znovu dostává do zajetí německých světlometů a opět nastává souboj pohotovosti pilotů s dobře mířenými střelami německých protiletadlových kanónů. Ve velmi vyrovnaném boji nakonec přece jen vítězí pohotovost a rychlost pilotů. Ale to již začíná blikat červené světélko signalizující přiblížení se k místu určení. Je něco málo před půlnocí 4. února roku 1945. Členové výsadku se řadí i s materiálem do dvou zástupů těsně za sebe. Všem tane na mysli jedna jediná neodbytně se vracející myšlenka. Úspěšně se dostat na zem, shromáždit společně s nimi shozený materiál a po soustředění celého výsadku rychle opustit prostor vysazení, aby nedošlo k vyzrazení skupiny.

S pomalu se otevírajícím trupem letadla vniká dovnitř ostrý ledový vzduch a Georgij pocítí strach z onoho neznámého prostoru tam kdesi hluboko pod sebou. Na dlouhé přemýšlení však nemá čas. Jeden parašutista za druhým postupně mizí v temnotách. Konečně přichází řada i na něho. Několik vteřin nepatrně zaváhá, jako by tušil, že minuty jeho života jsou sečteny. Nakonec i on mizí v mrazivé temnotě a letadlo nabírá zpáteční kurz na základnu. Několik vteřin, které se mu zdají věčnostmi, padá bezvládně k zemi. Konečně ucítí prudké trhnutí a vidí, jak se mu nad hlavou pomalu otevírá bílá kopule padáku splývajícího s okolním obláčkem. Georgij na chvíli pocítí obrovské uspokojení ze svého prvního seskoku. To však netrvá dlouho. Země se rychle přibližuje a opět se dostavuje onen těžko popsatelný pocit úzkosti z neznámého prostoru. Dole je vidět vysoký tmavý les. Ještě padesát metrů, ještě třicet, dvacet pět, pak průlet smrkovými větvemi a prudké zhoupnutí několik metrů nad zemí. Stalo se to, čeho se v posledních vteřinách svého doteku se zemí nejvíce obával. Kupole padáku se zaklesla ve větvích vysokého smrku. Větve jsou zledovatělé a pod nezvyklou vahou praskají. Stačí jeden neopatrný pohyb a Georgij se řítí celou vahou svého těla k zemi. Dopadá hrudníkem na vyčnívající pahýl pařezu. Zachvácen prudkou bolestí ztrácí na několik okamžiků vědomí.

Naplněný čas života

Když po chvíli otevře s námahou oční víčka těžká jako z olova, nechápavě se rozhlíží po okolí, než vůbec pochopí, co se s ním stalo. Leží sám, úplně opuštěný a neschopný jakéhokoliv namáhavějšího pohybu uprostřed mohutných, temně mlčících velikánů v týlu nepřátelských vojsk. Korunami stromů probleskují diamantové paprsky hvězd a kdesi v dálce doznívá hukot vzdalujícího se letadla. Zkouší se nadzvednout. Nejde to. Celé tělo je v zajetí jakési podivné malátnosti, kterou doplňuje zvláštní, blíže nedefinovatelný pocit sladkosti na rtech. Při bližším zkoumání zjišťuje, že jeho původcem je tenounký pramének krve, který se jako malý zlověstný hádek pomalu vine z jeho úst. Hebká sněhová poduška, na které spočívá jeho mrtvolně bledý obličej, dostává pomalu slabě karmínové zbarvení a jeho mozek si pomalu začíná uvědomovat celou zoufalost a beznadějnost svého nynějšího postavení. Prudký

náraz těla na pahýl vyčnívajícího pařezu ho na chvíli nejen zbavil vědomí, ale jak teď zjišťuje, zřejmě mu způsobil i těžké vnitřní zranění. Jedinou Georgijovou nadějí se v té chvíli stává jeho šest spolubojovníků. Snad ho najdou včas. V duchu odhaduje, jak dlouho je již nedobrovolným zajatcem této mrazivě tiché, stříbřitě bílé krajiny. Obzor se pomalu začíná jasnit příslibem zářivého zimního dne. Žukovův zmučený mozek pronásleduje neustále jedna a táž neodbytná myšlenka. Musí za každou cenu vydržet. Nakonec jeho napjaté nervy vybičují tělo k poslednímu zoufalému činu. Se zbytkem posledních sil zvedá pistoli značky Tokarev, kterou obdržel každý člen výsadku k osobní ochraně. Krátce na to se ozve ztichlou nocí krátká salva výstřelů. Georgij ví, že může znamenat záchranu, ale i smrt. Zároveň si však také uvědomuje, že je to možná poslední šance, jak uniknout smrti zimou, vyčerpáním a zraněním. Les však zarytě mlčí, nikde ani živáčka. A parašutista cítí, jak s tenounkým praménkem krve unikají z jeho těla i poslední zbytky života. Přestává vnímat ostrou bolest v zádové krajině, přestává cítit mrazivý chlad, který ho ještě před chvílí tak nepříjemně štípal v konečcích prstů pod nehty. Okolní krajina, dříve tak děsivá a nepřátelská, se mu začíná pomalu rozplývat před očima. Jeho tělo se pomalu propadá do jakési nicotné prázdnoty a Georgij cítí, že umírá. Daleko od přátel, v cizí, neznámé zemi, všemi opuštěný, sám. Vlastně celé ty čtyři roky, vyplněné krvavými boji s krutým nepřítelem, s touto nepříjemnou skutečností počítal. A teď, když stojí na prahu věčnosti, se mu najednou nechce opouštět tento svět. Ví však, že jeho čas se naplnil.

O tom, že o několik dnů později bude jeho tělo nalezeno hajným Antonínem Hájkem z vítovické hájenky a nález uvede do pohotovosti všechny složky německého bezpečnostního aparátu v této oblasti, se již nedoví. Tuto skutečnost však tvrdě pocítí zbylí příslušníci skupiny, zejména jeho zástupce staršina Ševcov, který za dva měsíce zaplatí střetnutí se záluďným nepřítelem rovněž svým životem. Zatím je však únor roku čtyřicátého pátého a do osudného střetnutí s nebezpečným protivníkem zbývá ještě řada dlouhých dní vyplněných přesným plněním uložených úkolů.

První chvíle pobytu v týlu nepřítele

Lépe se nevede ani jeho vzdáleným spolubojovníkům. Ti krátce před tím přistáli v nepřehledném a hustě zalesněném terénu na katastru obce Olšany. S výjimkou Ivana Ševcova skončili všichni se svými padáky stejně jako jejich velitel v korunách vysokých stromů. Snad nejhůře je na tom radistka Andrušinová. Bezmocně visí hlavou dolů několik metrů nad zemí. Naštěstí se v její blízkosti objevuje Jefim Kazakov, který pohotově spěchá dívce na pomoc. Ovšem v jejím postavení nezbývá nic jiného, než rozepnout knoflíky teplého vojenského kabátu, který mají všichni členové výsadku na sobě, a pak se jen plně spolehnout na Vasilovy silné paže a kyprý sníh pod stromem. Je to sice riskantní, ale jiné východisko nezbývá. Pád je prudký. Oba se válejí v divokém chumlu na zemi, ale jinak je vše v naprostém pořádku. Krátce na to zaznívá z nedalekého porostu i krátké vlčí zavytí, které je smluveným signálem ke shromáždění výsadku. Z temna noci se postupně vynořuje Ivan, Michal, Jurka i Boris a jako poslední přicházejí Anna s Jefimem. Podle možností zahlazují stopy nočního dobrodružství, a když jsou se vším hotovi, připravují se k opuštění místa seskoku. Stále však ještě chybí velitel. Po několika minutách marného čekání se velení ujímá jeho zástupce staršina Ševcov. Dává příkaz k odchodu z nebezpečného prostoru. Zítra, pokud bude vše v pořádku, zůstane jistě dostatek času k tomu, aby nezvěstného velitele našli, a spolu s ním i zásoby ztraceného střeliva, jídla, kuřiva a dalšího materiálu. Rozhodující je, že zůstalo to nejdůležitější, obě vysílačky.

První hodiny pobytu na nepřátelském území tráví skupina v provizorním úkrytu vzdáleném několik kilometrů od místa seskoku. Všude panuje ticho a klid a nebýt ztráty

velitele a materiálu, zdály by se jim první chvíle působení v týlu nepřítele docela přátelské. Postupně se rozednilo natolik, že je možné zahájit pátrání po ztracených věcech i nezvěstném veliteli. Ivanovi leží na srdci především kontejner s materiálem, protože pokud nebude nalezen, může vážně ohrozit další činnost skupiny. Konečně přichází Boris se zprávou, že ztracený vak našel. Krátce na to však musí všichni jen bezmocně přihlížet, jak ke kontejneru, zavěšenému na stromě, přijíždějí nějaké povozy. První z nich zastaví a jeho vozka vzrušeně ukazuje rukou ostatním nahoru do větví. Muži se okamžitě chápou svých seker a pil a je jen dílem okamžiku, než se strom i s jeho drahocenným nákladem s rachotem poroučí na umrzlou zem. Členové výsadku si pouze stačí za pomoci dalekohledu opsat kostrbatou latinkou z tabulek čísla vozů a jména jejich majitelů. Tyto záznamy se jim později, po navázání styku s místními obyvateli, stanou jedinými pomocníky při pátrání po ztraceném materiálu. K setkání s nimi však dojde teprve až za několik dnů, kdy hladoví a zimou prokřehlí zpravodajci narazí na pokraji svých sil na obětavého českého vlastence, který se pro nadcházející chvíle stane prvním z několika neocenitelných spolupracovníků skupiny.

První spolupracovníci

Oním prvním českým spolupracovníkem skupiny byl lesní dozorce z vítovické hájenky Hubert Hanika, narozený 29. září 1898 ve Lhotě u Nákla na okrese Litovel, který narazil na hladové a zcela vyčerpané parašutisty při jedné ze svých obvyklých pochůzek po lese. Přivedl je k sobě na hájovnu, kde se o ně spolu s manželkou Boženou a šestnáctiletým synem Hubertem po všech stránkách postarali a poskytli jim vlídné přístřeší. Hubert Hanika s rodinou však nebyl jediným obětavým spolupracovníkem skupiny. Patřila k nim také rodina Bajerova z Hostěnic a členové tamní odbojové organizace vedené penzionovaným vrchním četnickým strážmistrem Antonínem Kučerou, lesním dělníkem Janem Bajerem a starostou obce Janem Šedým, kteří nazvali výsadek podle jména jeho druhého velitele Ivánuška.

K nejobětavějším spolupracovníkům desantu však patřil jim věkově velmi blízký František Polák, narozený 8. listopadu 1922 v Kanicích. Parašutisté na něj narazili při jedné ze svých četných toulek po okolí. Někdy koncem března či začátkem dubna přivedl František do řad výsadku dalšího Čecha, Františka Rouchala z Kanic, který uprchl z pracovního nasazení ve Vídni. Setrval s nimi asi čtrnáct dnů až do osudných událostí na Lhotkách, o kterých si povíme za chvíli.

Velmi blízkým spolupracovníkem skupiny byl i bratr hajného Huberta Haniky, Karel, sloužící jako lesní dozorce na hájence Říčky nedaleko Račice. Stalo se tak poté, co se pobyt výsadku stal v souvislosti s nálezem mrtvého velitele v revíru jeho bratra Huberta příliš nebezpečným.

Ke slovu se dostává německý bezpečnostní aparát

---

19. února 1945 bylo na četnické stanici v Rousínově neobvykle živo. Začalo to celkem nevinně, když se po nesmělém zaklepání na dveře služebny objevila na jejich prahu po strážmistrově hlučném „Vstupte!“ suchá postavička ve zmačkaném mysliveckém úboru. Její sdělení však bylo natolik překvapující, že vyvedlo jindy klidného a sebevědomého strážmistra naprosto z konceptu. „Pane vrchní strážmistře“, řekl onen človíček, „jsem hajný Hájek z vítovické hájenky a dnes ráno jsem při obchůzce našel v lese mrtvolu nějakého muže. Podle oblečení to vypadá, že se jedná o parašutistu.“

Vrchní strážmistr nervózně poposedl na židličce. A další rozhovor mezi oběma muži proběhl asi následovně: „Co jste to řekl, opakujte to prosím.“ A človíček v mysliveckém kabátu znovu pronesl onu překvapivou a těžko uvěřitelnou větu: „Dnes ráno jsem našel v lese mezi kótami 513 a 419 mrtvého člověka. Je to zcela určitě ruský parašutista.“ Zástupce protektorátního klidu a pořádku se konečně probral z překvapení a v duchu si pomyslel. To se muselo stát právě teď, když už je téměř konec války, a najednou takováhle nepříjemná věc. Němci ho budou honit po obchůzkách po lese a vůbec jim přitom nebude vadit, že poslední hodinka třetí říše je neodvratitelně tu. Hajný se v tu chvíli právě odmlčel a kanceláří zavládlo hrobové ticho. Zamyšlený strážmistr si to nezvyklé ticho ve své pracovně okamžitě uvědomil, a aby alespoň navenek zachoval zdání klidu a pořádku, vybídl hajného, aby mu celou tu zatracenou historii podrobně vyrozprávěl. Vždyť bude muset sepsat o celé události úřední hlášení, a to poslat nejen na Zemské četnické velitelství do Brna, ale i všem protektorátním bezpečnostním složkám v okolí. Dotazovaný se pohodlně usadil na rozviklané židličce a začal své vypravování:

„Dnes ráno jsem se jako obvykle nasnídal, obul vysoké boty, přehodil flintu přes rameno a vydal se na svou každodenní obchůzku po lese. Víte, strážmistře, toulá se mi v revíru škodná. Mrznu na posedu asi půl hodiny, když tu se objevil na okraji lesní mýtiny překrásný lišák. Již dlouho se mi nepodařilo tak krásný kousek ulovit. Proto jistě pochopíte, že se mi ruka dost chvěla, když jsem přiložil hlaveň ke skráni a stisknul spoušť. Lišku jsem sice zasáhnul, avšak mířil jsem asi dost mizerně, protože šelma se otočila, a v místech, kde se ještě před chvílí pyšně nesla její mohutná oháňka, zůstal jen bělounký obláček třpytivého sněhového oparu a pár kapek krve na sněhu.“

Hajný se do svého barvitého vypravování tak vžil, že vůbec nepostřehl strážmistrovo nedočkavé poposedávání na židli. Nakonec další proud jeho výřečnosti přetrhl četníkův strohý úřední příkaz: „K věci, prosím, podrobnosti ponechte stranou.“ Lesník rozpačitě zakoktal: „Ano, pane strážmistře, hned budu se svým vypravováním u konce. Tak tedy. Vydal jsem se po stopě. Po několikaminutovém pronásledování postřeleného zvířete jsem uviděl probleskovat mezi stromy na sněhu cosi tmavého. Opustil jsem proto stopu a udělal si menší zacházku. Jaké však bylo moje překvapení, když jsem tam našel mrtvého člověka. Upustil jsem proto od pronásledování nešikovně zasaženého úlovku a vydal jsem se hned za vámi.“

Strážmistr důležitě pokýval hlavou a okamžitě začal uskutečňovat opatření spojená s ohlášením nepříjemného nálezu nadřízeným orgánům. Z příkazu brněnského gestapa byli do oněch míst vysláni členové německé policie z Vyškova, kteří po ohledání místa nálezu odvezli mrtvého velitele do márnice v Olšanech, kde byl následující den za dozoru příslušníků brněnského gestapa v tichosti pohřben na místním hřbitově. Přes noc se na čerstvě zasypaném rovu objevil neuměle zhotovený dřevěný křížek a pod ním vázička s malou kytičkou něžných kočiček. Když se to německé bezpečnostní orgány dozvěděly, nechaly obojí okamžitě odstranit. A když se pak následující den situace znovu opakovala, přikázaly starostovi obce, aby oznámil občanům, že pokud se květiny s křížem na hrobě znovu objeví, bude každý desátý občan Olšan zatčen a popraven. Důstojným náhrobkem tak mohl být parašutistův hrob označen teprve až po válce. V místech, kde byl pohřben, byl postaven žulový pomníček ozdobený rudou hvězdičkou a nápisem „Cíl, za který krev vaše prolita byla, dosažen jest, 1945.“ Skutečné jméno mrtvého se však podařilo zjistit teprve až v roce 1965, kdy do Olšan, stejně jako do naší školičky, zavítal v rámci vzpomínkových akcí radista skupiny Boris Žilenko, díky němuž přibylo na dosud bezejmenný náhrobek spolu s důstojnickou hodností i jméno kapitán T. G. Žukov.

Hlášením nadřízeným orgánům do Brna a Vyškova oněch několik vzrušených dnů spojených s nálezem mrtvého velitele výsadku pro příslušníky četnické stanice v Rousínově skončilo. Pro členy desantu tím však začalo období krutých zkoušek a pronásledování.

Zasahuje osudová náhoda

---

9. dubna večer se v jedné z opuštěných chat na Říčkách u Brna sešla celá skupina. U příjemně praskajícího ohně její členové rozebírají situaci uplynulých dní, třídí došlé zprávy a informace a připravují radiogramy pro odeslání do štábu 2. UF. Na pořad jednání se dostávají také zbraně pro české spolupracovníky výsadku. František Polák přichází s myšlenkou, že ty by se daly opatřit na hájence Rudolfa Kreitschiho na polesí Lhotky u Bukovinky. Diskuse na téma přepadu je dosti bouřlivá, protože velitel Ševcov důsledně hájí stanovisko, že jsou skupinou čistě zpravodajskou, a proto jim plnit bojové úkoly nepřísluší. Většina českých spolupracovníků však zastává názor zcela opačný a jejich stanovisko nakonec také i vítězí. Přepad hájovny je stanoven na následující den večer. V té chvíli však ještě nikdo netuší, jak tragicky zasáhne do dalších událostí osudová náhoda.

10. dubna ráno přijíždí na Lhotky německý kapitán, který se po chutném obědu vydává v doprovodu Kreitschiho dcery Helgy do lesa. Krátce po jejich odchodu se na dvoře hájovny objevují tři zarostlí, otrhaní a na první pohled značně vyhladovělí muži, kteří požadují zbraně, jídlo a střelivo. Situace se nečekaně zkomplikuje příchodem asi 15 dělníků vracejících se právě ze své každodenní těžké dřiny na pile. Ozbrojenci je s namířenými zbraněmi nutí vejít do dvora, kde jim posuňky naznačí, aby zůstali stát a vyčkali dalších příkazů. Mezitím jejich velitel vchází do budovy a žádá po nadlesním zbraně, jídlo a střelivo. Ustrašený Kreitschi žádosti o jídlo ochotně vyhoví, avšak o zbraních uvádí, že ty má s sebou v lese Helga a německý kapitán, který k ní přijel na návštěvu. Partyzáni se s uvedeným vysvětlením spokojí, a se slovy, že si tedy pro ně přijdou večer, což však neměli v úmyslu, odchází. Odpolední příhoda se však stala osudnou pro skupinu ruských parašutistů, kteří ten večer přišli nešťastnou shodou okolností na místo odpoledního přepadu.

Po návratu Helgy a německého důstojníka do hájovny čekal oba pohled na nešťastného nadlesního třesoucího se strachem z nadcházejícího večera. Poznámku partyzánů o opětovné noční návštěvě sice nebrali vážně, avšak přesto promysleli plán obrany, to kdyby snad k přepadu přece jen došlo. Stalo se ironií osudu, že ten večer přišli na Lhotky místo očekávaných partyzánů parašutisté ze skupiny Ivánuška vedení Františkem Polákem a Františkem Rouchalem. Ten také v roce 1965, když navštívil společně s radistou Žilenkem naši školičku, doplnil jeho barvitě vyprávění o následující podrobnosti:

„Po příchodu na místo určení nás uvítalo mrtvolné ticho. Ačkoliv byly dvě hodiny po půlnoci, okny pronikal tlumený paprsek světla. Velitel Ševcov chvíli pozoroval budovu, a poté vydal pokyn k započetí akce. V té době jsme ještě nevěděli, co se zde odpoledne odehrálo a co nás tu teď čeká. Ivan Ševcov se vydal společně s Františkem ke dveřím, na které rázně zabušil. Vasil čekal s odjištěným samopalem několik kroků za nimi, já s Míšou jsme se ukryli za rohem budovy ve křoví. Protože se zdálo, že v domě všichni spí, velitel znovu zabušil, a to mnohem důrazněji než před tím, na dvéře. Krátce na to jsme uslyšeli šouravé kroky přibližující se pomalu po chodbě. Trojice u vchodu se připravila k nehluchému vpádu do budovy. Trochu nás zaskočilo, že osoba, která šla otevřít, si nerozsvítla. Když pak po otevření vchodových dveří protnul temnotu ostrý světelný paprsek, zazněla salva výstřelů, jejichž výsledek byl katastrofální. Německý důstojník způsobil výstřelem z browningu Františku Polákovi průstřel plic, velitel Ševcov byl zasažen dvěma střelami do břicha a Vasil byl raněn brokovnicí na lokti levé ruky. Ostatní vyvázli bez zranění.

František proběhl chodbou a po vyražení skla na protějším okně se dostal ven z budovy. Raněný Vasil zachytil padajícího velitele a s vypětím posledních sil ho dovlekl k nám do křoví. Jeho zranění bylo velmi vážné. Právě proběhnuté události námi natolik otřásly, že jsme se jen s velkými obtížemi domlouvali na dalším postupu. Nakonec bylo rozhodnuto, že seržant Karpov zůstane s těžce raněným velitelem, Vasil se vrátí do bunkru oznámit vše

ostatním a já, podpíraje těžce raněného Františka, se vydám do nedaleké Bukovinky pro pomoc. Cesta se nám oběma zdála nekonečná. Konečně se v dálce objevila červená věžička bukovinského kostelíka a přes cestu prosvítající střecha podkrovního domku starosty obce Antonína Hlouška. Ten měl přehled o řadě věcí, které se v té době děly v okolních lesích, a plně si uvědomoval, jaké nedozírné následky by to mohlo mít pro jeho spoluobčany. Proto hůře spal, a také tu noc nemohl dlouho usnout. Když se mu to konečně podařilo, byl jeho spánek náhle přerušen opatrným zaboucháním na okno. Ještě celý rozespálý začal v duchu nadávat na nezvané německé návštěvníky, kteří se ho jako již několikrát před tím snaží vytáhnout z teplé postele, aby plnil jejich nesmyslné příkazy. Tentokrát však nešlo o ono důrazné bušení dožadující se okamžitého vpuštění do domu. Klepání bylo příliš tiché a opatrné. Proto není divu, že si oddychl, když uviděl za oknem svého synovce s nějakým člověkem. Jaké však bylo jeho zděšení, když se po otevření dveří dozvěděl od vrávorajícího Františka o tragédii, která se před několika málo minutami odehrála na Lhotkách.

Nejdříve rychle ošetřil Františkovo zranění a pro první chvíle mu našel úkryt na půdě svého domku ve slámě za komínem. Pak přišlo na řadu zajištění odvozu raněného velitele. Na místo tragédie poslal svého kočího Františka Knechta vlastníčího dva překrásné bělouše navlas podobné těm, které má nadlesní. Bylo to sice riskantní, ale jiné řešení nezbylo. Kočí byl muž činu. Aniž by se vyptával na podrobnosti, zapřáhl sněhobílé koníky a vydal se na cestu ke Lhotkám. Na okraji lesa ho již netrpělivě očekával Míša. Společně uložili tělo bezvládného Ševcova na korbu gumáčku a s prvním příslibem průzračně jiskřivého dne odvázejí raněného velitele na hájenku Karla Haniky na Říčky. Tato nízká podkrovní budova se smaragdově natřenými okenicemi se poté stává posledním dějištěm Ivanova pohnutého konce života.“

Poté se ujala slova paní Františka Haniková, aby nám, malým capartům, dovyprávěla zbytek onoho tragického příběhu: „Ten den ráno jsme právě chtěli načerno zabít prase, abychom mohli nasytit naše neustále hladové návštěvníky. Potravin byl pořád nedostatek a chuť k jídlu stále veliká. Pomoci nám v tom měli členové bukovinské odbojové organizace Antonín Ševčík a Klement Smílek. Před jejich příchodem se na silnici objevilo sněhobílé koňské spřežení. Zpočátku jsme si mysleli, že k nám přijíždí nadlesní Kreitschi, který měl podobné koně jako pan Knecht. Jaké však bylo naše zděšení, když jsme se dozvěděli, co se v noci na Lhotkách přihodilo. Společnými silami jsme Ivana přenesli do kuchyně. Míša mu vzal pistoli, kterou nosil umírající velitel neustále v holínce, a odebral všechny doklady. Poté se slibem, že přivede ostatní, aby ho odnesli, odešel.

Události však dostaly nečekaně rychlý spád. V 6.15 Ivan zemřel a krátce na to jsme viděli uhánět kolem hájovny směrem k Vyškovu kočár nadlesního Kreitschiho, který jel oznámit protektorátním úřadům, co se té noci přihodilo. Po krátké vzrušené poradě jsme mrtvého Ivana zabalili do deky a přes dvůr ho přenesli k tyčkovému plotu naší malé zahrádky. Pár úderů sekýrou uvolnilo průchod na louku za zahradou, za níž se tyčil k obloze mladý jehličnatý les. V tu chvíli se v ohybu silnice objevili němečtí vojáci. Zůstalo jen trochu času k tomu, abychom ukryli mrtvolu pod větvemi vyvráceného smrku, opravili porušený plot a zahladili stopy pepřem. To kdyby spolu s vojáky přišli slídit do hájovny také jejich psi. Mezi tím se již Němci přiblížili k hájovně, a poté bezradně postávali v hloučcích na louce. Bylo vidět, že do lesa se příliš nehrnou, protože mají z partyzánů strach. Nakonec s nepořízenou odtáhli.

Druhý den ráno přišel Antonín Ševčík s Klementem Smílkem znovu, aby nám pomohli mrtvého velitele zakopat. Jaké však bylo naše zděšení, když jsme zjistili, že ve spěchu, v jakém bylo Ševcovovo tělo schováno, si nikdo nevšiml, že mu z větví vyklouzla ruka, která mohla veškeré naše snažení prozradit. Rychle jsme proto vykopali dostatečně hluboký hrob a do něho mrtvého velitele pohřbili. Během několika málo minut by nikdo v okolí čerstvě uříznutého smrčku zasazeného do země nepoznal, co se pod ním ukrývá. Následujícího dne se

v osm hodin ráno opět objevili němečtí vojáci, kteří začali, tentokrát již velmi důkladně, pročešávat les i nejbližší okolí hájovny. Razie trvala dva dny a nakonec se setkala i s určitým výsledkem. Nejdříve byli zastřeleni oni 2 původci odpoledního přepadu na Lhotkách, kteří přivodili zkázu téměř celé skupiny. Krátce nato byl objeven také maskovaný úkryt parašutistů, který byl Němci obklíčen.

Mezitím dorazila do Bukovinky trestní výprava čítající asi 600 německých vojáků, kteří začali provádět důkladné prohlídky domů, zahrad a nejbližšího okolí vesnice. Hrozilo reálné nebezpečí, že František Polák bude u starosty obce objeven. Proto bylo nutné převést raněného hocha k rodičům do Kanic. Tím ovšem vznikl problém, jak celou věc uskutečnit, protože vesnice byla neprodyšně uzavřena. Pomohl starostův bratranec Jan Kotulán, který přijel ještě týž den na kole z Kanic domluvit, jak celou věc provést. František žádonil, aby ho strýc posadil na štanglu a zavezl domů, což však nebylo možné kvůli jeho těžkému zranění, a také z bezpečnostních důvodů, uskutečnit. Nakonec vymysleli jediné možné řešení. Za pomoci Antonína Ševčíka byla stlučena bedna, do které Františka přenesli, naložili na vůz, zaskládali deskami a ještě téže noci vyrazili se smutným nákladem na nebezpečnou cestu do Kanic. Němečtí vojáci je cestou několikrát stavěli, ale na nic podezřelého naštěstí nepřišli. S košilemi propocenými strachem se nakonec všichni šťastně dostali k Františkovým rodičům do Kanic. K raněnému byl povolán MUDr. Medek z Bílovic, který zahájil úporný boj se začínající otravou krve. Utrpení nemocného zmírňoval utišujícími morfiiovými injekcemi. Ošetření však přišlo příliš pozdě a 16. dubna František svému zranění podlehl. V době, kdy se potácel mezi životem a smrtí v domku svých rodičů, vedl několik kilometrů odsud svůj poslední zoufalý boj s krutým nepřítelem i Vasil Kuzničev, díky jehož obětavosti se podařilo zachránit zbylé jádro výsadku.“

V obklíčení

Poté se opět ujal slova Žilenko, aby onen smutný příběh dokončil: „Po tragických událostech na Lhotkách se zbylí členové výsadku stáhli do bunkru u Bukovinky, kde se krátce nato objevili první němečtí vojáci. Bylo to v době, kdy jsme všichni odpočívali po přestálých útrapách. Blížící se nebezpečí zaregistrovala pouze radistka Andrušínová, která právě ošetřovala Vasilovi poraněnou ruku. Po krátké poradě bylo rozhodnuto, že Vasil zůstane vzhledem ke svému zranění na místě a bude kryt palbou ústup ostatních. A tak v době, kdy jsme jeden po druhém tiše mizeli v lesním porostu, se Vasil připravoval na svůj poslední zoufalý boj. Zachránili jsme pouze holé životy. Vše ostatní včetně vysílačky padlo nepřátelům do rukou. Krátce nato se rozpoutala zběsilá palba. Po několika okamžicích se podařilo jednomu z německých vojáků přiblížit k Vasilovi na dostřel a dávkou ze samopalu ukončit nerovný boj. Jeho mrtvé tělo bylo poté převezeno na hřbitov v Račicích, kde bylo pohřbeno. Zbytek skupiny se po přestálých útrapách přesunul do Vítovic k hajnému Hubertu Hanikovi, kde jsme měli ukrytou náhradní vysílačku. Poté jsme byli převedeni hostěnickými rubači dřeva ke členům para skupiny Wolfram vyslané z Anglie, kteří nám poskytli náhradní oblečení a po první chvíli i spolehlivý úkryt a ochranu.“

Poslední boj

Své smutné vyprávění poté Boris ukončil slovy: „Následující dny probíhaly v neustálých bojových střetech s německými vojáky. Zvláště kritickým se pro nás stal 25. duben, kdy jsme

narazili na poměrně silnou německou vojenskou jednotku, jejíž příslušníci nás začali pronásledovat. Střely svištěly vzduchem a kulomet rozrýval půdu všude kolem nás. Prchali jsme řídkým lesním porostem k nedalekému lesíku, který se náhle objevil před námi. Když jsme od něho byli vzdáleni asi 30 metrů, vynořily se před námi siluety nějakých vojáků. Zdálo se, že jsme obklíčeni. Jaké však bylo naše překvapení, když jsme zjistili, že místo nepřátel se k nám blíží naši, kteří se zatím probili do naší operační oblasti. Po odchodu do Sivic, kde byl štáb jejich velení, pro nás skončil tříměsíční pobyt v týlu nepřátelských vojsk.“

Po těchto slovech se důstojník prostě lidsky rozplakal. My děti, které jsme tehdy s velkým zaujetím naslouchaly jeho smutnému vyprávění, jsme nechápaly proč. Dnes, kdy se ve sdělovacích prostředcích stále více setkávám s tvrzením, že druhá světová válka je pro nás již jen pouhopouhou historií, kapitolou vytrženou z učebnice dějepisu, však začínám plně chápat jeho tehdejší dojetí. Vždyť vzpomínka na statisíce padlých spojeneckých vojáků, kteří položili život za naši svobodu, zůstává stále živým a výstražným mementem pro budoucnost. A pokud si tuto skutečnost stále ještě i po tolika letech dokážeme připomenout, pak všichni ti, kteří padli, abychom my mohli v míru a klidně žít, nezemřeli zbytečně. Čest jejich památce.

Dagmar Stryjová